

SENA MAGAZINE

MAGAZINE VOOR AANGESLOTENEN | JULI 2022 | NR. 2 | JAARGANG 22

BLUE GRASS BOOGIEMEN

AMERICANA DIE NIET NAAR SPRUITJES RUIKT

MUZIEKHELDEN
VEREEUWIGD IN BRONS,
VERANKERD IN BETON

BERT RUITER
DE STILLE BASSIST
1946 – 2022

Sena

PETER BOERTJE

PRODUCENT

AMSTERDAM, JULI 2022

Hoi Duijf,

Dachten we dat we een zware crisis, die een enorme wissel trok op vrijwel iedereen werkzaam in ons mooie vakgebied, eindelijk een beetje achter ons konden laten, worden we ineens geconfronteerd met een op hol geslagen dictator uit Moskou, voor wie de gevolgen van covid waarschijnlijk op zijn geestelijke vermogens van invloed zijn geweest. Dat deze malloot de wereld in een wurggreep houdt, heeft ook weer gevolgen voor ons. Mensen hebben nu vooral behoefte aan vertier en leuke dingen zoals optredens en concerten. Niet te hopen dat mensen zich te veel laten leiden door onzekerheden, maar ideaal is het allemaal weer niet. Wel des te meer reden om met elkaar mooie muziek te blijven maken, waarbij de woorden van president Zelenski, uitgesproken tijdens de Grammy's, een grote bron van inspiratie zijn: '...The war. What's more opposite to Music? Music will break through anyway...' Oftewel: hoe belangrijk muziek is in onmogelijke tijden...Hoeven we onze aangeslotenen niet van te overtuigen, Duijf!

Wat ook een bijzondere, maar geheel andere indruk naliet, was het afscheid van onze oud-collega Bert Ruiter. Tijdens de plechtigheid klanken van *Memories* en *Sylvia*. Dapper ook hoe Jerney zich goed wist te houden. Bert zette zich met een groot gevoel voor rechtvaardigheid in voor artiesten, zeker ook tijdens zijn bestuursperiode bij Sena. Dat we ons nu met elkaar inzetten voor het collectieve belang zal hem deugd doen. Met zijn karakteristieke big smile kijkt hij vast en zeker van boven toe hoe wij met elkaar het Muziekproductiefonds hebben weten te omarmen. Om maar even een mijlpaal te noemen.

Sena gaat met volle kracht verder, waarbij nieuwe collega's bij de producenten het stokje gaan overnemen van de oudgedienden zoals Michiel ten Veen, Berry van Sandwijk en mijzelf. Ik sta daar zelf een beetje ambivalent in, want het is na zo'n lange tijd lastig afscheid te nemen van deze mooie organisatie. Als voorzitter van de Sectie Producenten, en om het jaar van de Raad van Aangeslotenen, ben je natuurlijk zeer betrokken geweest bij alle ontwikkelingen. We hebben enorme mooie successen behaald en soms hebben we ook voor uitdagingen gestaan, maar dat is de dynamiek die het zoveel jaren zo lang boeiend heeft gemaakt. Dat er nieuwe collega's bijkomen juich ik toe, want het is goed dat we vernieuwen en dat nieuwe talenten hun ambities inzetten om fris vooruit te kijken. Sommige dingen worden anders, maar dat gebeurde ook toen jij het stokje overnam van Erwin. En dat is ook zoals het hoort. Ik ben inmiddels gestopt als voorzitter, maar zal betrokken blijven bij Sena. Bij het mooie Sena Magazine bijvoorbeeld, maar ook als actieve aangeslotene. En iedereen mag mij bellen of mailen om de vraag te stellen: hoe ging dat ook alweer?

De collega's van het bureau, de RvT, de RvA en de beide secties wens ik alle goeds, veel succes en (werk)plezier toe. Hoe lastig het was om afscheid te nemen, hoe fijn het is te weten dat een mooi en capabel team zich blijvend inzet voor alle aangeslotenen. Enne, dat stokje heb jij prima overgenomen van Erwin!

met frisse groet
Peter

MATTHIJS VAN DUIJVENBODE

MUZIKANT

AMSTERDAM, JULI 2022

Hey Peter,

Vanaf deze plek heel veel dank voor je tomeloze inzet de afgelopen jaren! Ik heb je leren kennen als een zeer betrokken collega met hart voor de zaak. En veel humor. Van onze briefwisseling, hoe kort ook, heb ik een hoop opgestoken en ik verwacht onze lezers ook. Al is het maar op het gebied van obscure politiek-filosofische stromingen!

Jij bent niet de enige die vertrekt. Ook Michiel en Berry van de Sectie Producenten en Rolf en Marius van de sectie Uitvoerend Kunstenaars zwaaien af. Stuk voor stuk keiharde werkers die jarenlang met veel toewijding hebben meegewerkt aan de robuuste organisatie die Sena nu is. Met ieder hun eigen expertise. Dat slaat een gat en daar moeten wij ons bewust van zijn. Namens de hele sectie Uitvoerend Kunstenaars wil ik jullie zeer bedanken voor jullie inzet.

Ook is het goed om stil te staan bij wat de 'founding fathers' allemaal voor elkaar hebben gekregen en hoe hard er voor sommige van die verworvenheden gevochten is. Door wijlen Bert Ruiter bijvoorbeeld. Bert verliet Sena toen ik er binnenkwam, dus ik heb hem nauwelijks gekend, maar die ene keer dat ik hem in actie heb gezien was wel voldoende om de enorme bevlogenheid te zien. Inspirerend en indrukwekkend. Heel goed dat we in dit nummer ruim aandacht besteden aan zijn nalatenschap.

Wij houden ons maar vast aan wat men zegt. Dat verandering goed is. En dat het goed is om af en toe het kussen op te schudden. Het is echter wel van groot belang dat er geen kennis verloren gaat. We weten jullie te vinden. Heren, enorm bedankt voor jullie jarenlange toewijding!

met warme groet
Duijf

POR IT FORWARD

Make sure all musicians get paid

Je hebt als muzikant (mee)gespeeld op een track en deze ook geregistreerd bij Sena via MySena of de Sena app. Top! Maar waarschijnlijk heb je niet alléén gespeeld? Stuur daarom je mede-muzikanten een POR en laat hen zich óók registreren voor deze track. Zo zorgen we er samen voor dat alle muzikanten krijgen waar ze recht op hebben.

POR it forward. Make sure all musicians get paid

Sena.nl/POR

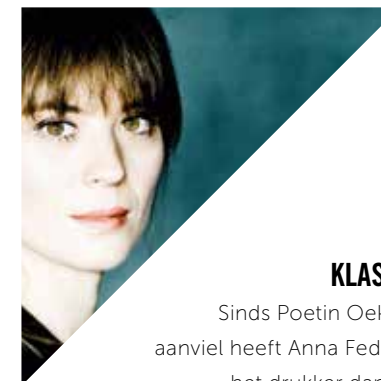
Sena

SPOTLIGHT

De Blue Grass Boogiemen spelen al 32 jaar diepgewortelde Amerikaanse muziek.

6

KLASSIEK

Sinds Poetin Oekraïne aanviel heeft Anna Fedorova het drukker dan ooit.

12

BLACK HOLE

De 25-jarige pionier van de trance is inmiddels de thuisbasis van tientallen labels.

18

MUZIKAAL ERFGOED

Sena Magazine reist door het land, op zoek naar standbeelden en andere artistieke huldeblijken.

20

EN VERDER

9 SENA NIEUWS

10 DE WAARDE VAN MUZIEK

14 HOE DOET IE HET?

16 STEMMEN GOUDEN NOTEKRAKER

24 FAY CLAASSEN

26 NIEUWE GAGES?

27 EDISONS

28 BERT RUITER

32 SENA MAAKT MOGELIJK

35 COLUMN HENK WESTBROEK

SENA MAGAZINE

wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van de Sena-secties performers en producenten. Het blad is bestemd voor rechthebbende uitvoerende kunstenaars en producenten en andere geïnteresseerden. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

©2022 Sena-secties Uitvoerende Kunstenaars en Producenten

HOOFDREDACTIE: Matthijs van Duijvenbode
Peter Boertje
REDACTIE: Jeroen Akkermans, Matthijs van Duijvenbode, Olivier de Neve, Anita Verheggen en Peter Boertje
EINDREDACTIE: Jeroen Akkermans
VORMGEVING: Robert Swart
COVERFOTO: Boogiemen
Foto: Ivo van der Bent
ILLUSTRATIES: Robert Swart
OPLAGE: 20.050 ex.

AUTEURS: Guido van Oorschoot, Jimmy Tigges, Rianne van der Molen, Erik Thijssen, Sandra Havekes, Jowi Schmitz, Anita Verheggen, Olivier de Neve en Henk Westbroek

REDACTIEADRES: Catharina van Renneslaan 20, Postbus 113, 1200 AC Hilversum
Telefoon: (035) 625 17 00
E-mail: magine@sena.nl
Website: www.sena.nl/senamagazine

Al bijna 32 jaar zijn ze dé pleitbezorgers van de bluegrass in Nederland en ver daarbuiten. De vier multi-instrumentalisten van de Blue Grass Boogiemen.

Door Rianne van der Molen
Foto's: Ivo van der Bent

Optreden op Lowlands? Nooit gedacht dat zij gevraagd zouden worden. En toeren door Amerika? Wie zat daar nu op hen te wachten? Het Utrechtse viertal Blue Grass Boogiemen mag dan geliefd zijn onder een grote groep muzik liefhebbers, zelf kijken ze soms met verbazing terug op de vele hoogtenpunten van hun bijna 32-jarig bestaan. "Dat die kansen ons steeds verrassen, is misschien wel een rode draad in het verhaal," zegt Robert-Jan Kanis, vlak voor hun theateroptreden met Tim Knol in Wijk bij Duurstede. "Ook omdat we altijd hebben geweten dat bluegrass niet commercieel is."

ROCKABILLY, COUNTRY EN BLUE-GRASS

Vanaf het moment dat Aart Schroevers (contrabas, zang), Arnold Lasseur (gitaar, mandoline, viool, zang), Bart van Strien (banjo, mondharmonica, viool, zang) en Robert-Jan Kanis (gitaar, zang) elkaar trefden als straatmuzikanten in de Utrechtse muziekscene van de jaren '80, ontdekten ze hun gezamenlijke liefde voor rockabilly, country en bluegrass. In die tijd niet bepaald populair, maar de jongens zijn erdoor gegrepen. "Op mijn 13de hoorde ik de Sun Sessions van Elvis Presley," vertelt Arnold. "Hij klonk zo wild. Die energie vond ik geweldig. Via hem kwam ik uit bij Hank Williams én Bill Monroe, de 'Father of Bluegrass'. Ik weet nog dat ik hun muziek speelde met mijn eerste straatbandje. We waren totaal niet hip, maar toch vonden mensen het leuk." In 1990 richt hij samen met Aart en Bart de Hillbilly Boogiemen op, vijf jaar later komt Robert-Jan erbij. Als ze terugkijken op die tijd, is het snel gegaan. Van de straat naar feestjes en vervolgens

naar bluegrass-, country- en rockabilly-festivals. Arnold: "Voor je het wist waren we internationaal opererend en trokken we door heel Europa. Dat klinkt misschien indrukwekkend, maar er waren meer rockabilly-bands die dat deden."

TOEREN IN AMERIKA

Als Arnold in die jaren tijdens een vakantie in Amerika oud-boeker Steve Dean ontmoet, ontstaat het idee voor een Amerikaanse tournee. Steve merkt op dat hun stijl anders is dan de Amerikaanse bands die bluegrass spelen. "Wij luisterden scherp naar de plaatjes uit de jaren '40 en '50 en dat bepaalt onze stijl," stelt Robert-Jan. "In Amerika wordt natuurlijk veel bluegrass gemaakt, maar meestal een stuk moderner. Wij bleken unieker dan we dachten." Ergens in die tijd besluiten ze naast de Hillbilly Boogiemen een nieuwe website in te richten voor de Blue Grass Boogiemen. Een tweede band van hetzelfde viertal, maar dan met enkel de akoestische bezetting. Arnold: "In het bluegrass-circuit is over het algemeen rockabilly en country met elektrische gitaar, steelgitaar en snaredrum namelijk niet gewenst."

In Amerika worden ze regelmatig door oudere mensen aangesproken. "Die zaten soms echt een traantje weg te pinken," weet Robert-Jan nog. "We klonken precies zoals de muzikanten waar zij mee opgegroeid waren. Dat vier Nederlanders die muziek tot leven wekten, vonden ze vrij bizar."

Halverwege de jaren '90 zijn de bandleden amper thuis. Meerdere keren toeren ze door Amerika. "Van de ene staat naar

‘WE
BLEKEN
UNIEKER
DAN WE
DACHTEN’

de andere staat rijdend en elke avond optreden; interviews bij kleine radiostationnetjes, maar ook bijvoorbeeld bij Fox News voor miljoenen kijkers en natuurlijk veel feestjes en jamsessies bij andere muzikanten. Dat zijn van die avonturen die je normaal alleen in films ziet. Een geweldige tijd."

Hoewel ze toeren in Amerika geweldig vinden, blijven de verdiensten beperkt én krijgen verschillende bandleden kinderen. Ze besluiten het overzeese toeren even te stoppen. Die beslissing nemen ze nadrukkelijk samen. Robert-Jan: "Bij ons zijn er vier kapiteins op het schip. Soms duurt een besluit wat langer, maar we komen er altijd uit. Ons grote geluk is dat we alle vier doen waar we echt van houden. Dat verbindt ons. De coronatijd vond ik bijvoorbeeld lastig. Er was geen stip meer op de horizon, daar werd ik echt chagrijnig van. Als band zijn we wekelijks bij elkaar blijven komen. Samen spelen of gewoon even ouwehoeren. We zijn toch een soort broers."

OMMEZWAAI

Wat helpt bij de beslissing om rond de eeuwwisseling meer thuis te blijven, is de groeiende interesse voor bluegrass hier, mede dankzij de Coen Brothers-film *O Brother, Where Art Thou?* (2000). "We werden steeds vaker gevraagd door grotere festivals en in 2006 ook voor Lowlands," zegt Robert-Jan. "Ik weet nog goed dat we in een lege tent de soundcheck deden. Daarna gingen we even naar achter om de haartjes te kammen. Komen we terug, staat die hele tent vol met jonge, coole gasten die vervolgens compleet uit hun dak gingen. Ik kan er nog kippenvel van krijgen." Die ommezwaai hadden ze niet zien aankomen. "Bluegrass zat lang in een wat stoffige hoek," stelt Arnold. "Mede dankzij die film, werd het opeens een soort van cool."

De jaren daarna is hun agenda altijd goed gevuld en steeds vaker worden ze in Nederland aangesproken door collega-mu-

zikanten die ook van bluegrass blijken te houden. In gesprek met Excelsior Recordings in 2015 komen ze op het idee om voor hun 25-jarig jubileum het album Grassified te maken, waarop ze nummers van verschillende muzikale collega's ver-bluegrassen. Ze weten direct wie ze moeten vragen, onder andere Blaudzun, Ernst Jansz, Bennie Jolink, Freek de Jonge en natuurlijk Tim Knol.

Als 15-jarig menneke vroeg Knol bij een optreden van de band in Hoorn of hij mee mocht doen. Arnold: "Normaal is het hilarisch als mensen uit het publiek gaan meedoen, maar hij zong waanzinnig goed. In de jaren daarna hebben we regelmatig tegen elkaar gezegd: we moeten eens wat samen maken. Met het album Happy Hour (2019) is dat gelukt. Tot onze grote verrassing werd het direct flink op-

gepikt door de media en kregen we overal lovende recensies."

Het succes overvalt ze iedere keer oprecht. "Je moet bedenken dat we jarenlang ook op plekken, zoals kleine zaaltjes of bedrijfsfeesten, zijn gekomen waar we met weinig enthousiasme werden begroet," zegt Robert-Jan daarover. "Dan zagen ze ons aankomen met een banjo, een mandoline en een viool en begon iedereen 'jihaa' te roepen of paardrijbewegingen te maken. We wisten: niet iedereen zit blijkbaar op deze muziek te wachten. Maar wij vinden het wél geweldig. En als we gaan spelen, weten we door ons enthousiasme de meeste mensen vaak toch te overtuigen."

Ook nu weer, tijdens de tournee met Tim Knol, waar ze op het podium van Theater

Calypso verhalen vertellen over het ontstaan van bluegrass, de technieken van de stijl en vermakelijke anekdotes over belevenissen on the road. Arnold: "In de theaters komen veel mensen natuurlijk voor Tim Knol en worden ze voor het eerst met bluegrass geconfronteerd. Na afloop horen we vaak terug dat er een wereld voor ze open is gegaan. Het is wat idealistisch, maar dat verbreden van de muzikale horizon, dat is precies onze missie." Robert-Jan knikt en vult aan: "We hoeven zelf niet zo nodig beroemd te worden of zo, maar willen graag mensen eens wat anders dan het gangbare voorschotelen. In ons geval dus bluegrass. Dan horen ze meteen hoe heftig, energiek en gaaf bluegrass kan zijn. Ook na bijna 32 jaar blijven wij gedreven om die muziek naar een zo groot mogelijk publiek te brengen."

'VOOR JE HET WIST WAREN WE INTERNATIONAL OPEREREND EN TROKKEN WE DOOR HEEL EUROPA'

Afscheid

In de vergadering van de sectie Producenten is afscheid genomen van voorzitter Peter Boertje en de sectie-afgevaardigden Berry van Sandwijk en Michiel ten Veen. Floris Janssen, Gabriella van Huizen, Sebastiaan van Welie, Eric Jan Loon en Fons Merkies zijn (her)benoemd in de Raad van Aangeslotenen.

In de vergadering van de sectie Uitvoerende Kunstenaars is afscheid genomen van Marius Beets en Rolf Delfos. Na een verkiezing zijn Liesbeth Steffens en Coen Witteveen benoemd in de Raad van Aangeslotenen. De wijzigingen in de Raad van Aangeslotenen gaan in per 1 juli 2022.

Wij danken Peter, Berry, Michiel, Marius en Rolf voor hun inzet de afgelopen jaren en wensen iedereen veel succes toe.

VvA

Op maandag 9 mei vonden de jaarlijkse Vergaderingen van Aangeslotenen in TivoliVredenburg plaats. In een vernieuwde opzet nam gespreksleidster Rajae El Mouhandiz de (online) aanwezigen mee en kregen zij een update over de financiële resultaten van Sena in 2021. Ook werden zij bijgepraat over belangrijke ontwikkelingen die van invloed (kunnen) zijn op onze rechthebbenden.

Voorzitter van de Raad van Toezicht Hendrik-Jan de Mooij en algemeen directeur Markus Bos gingen met Rajae in gesprek over het jaar 2021 waarin corona wederom een grote rol speelde voor zowel muziekgebruikers als onze rechthebbenden.

Atresmedia

Daarnaast hebben de uitspraken door het Europese Hof van Justitie in de zaak Atresmedia en RAAP-PPI invloed gehad op onze rechthebbenden. Door de uitspraak in RAAP-PPI zijn er meer rechthebbenden bijgekomen die Sena moet uitbetalen, omdat het repertoire dat nabuurrechtelijk beschermd is, is toegenomen. Als gevolg van het Atresmedia-arrest heeft Sena de exploitatieovereenkomsten aangepast, zodat de implicaties van het Atresmedia-arrest gneutraliseerd worden. Een deel van onze rechthebbenden is gevraagd de aangepaste exploitatieovereenkomst te tekenen. De getekende overeenkomsten zullen Sena ondersteunen in de aanvraag voor het verlenen van een verruimde licentie, die is ingediend bij het ministerie van Justitie en Veiligheid. Dit zorgt er hopelijk voor dat Sena kan blijven innen voor alle muzikanten en producenten van wie fonogrammen en uitvoeringen worden uitgezonden op televisie. Houd onze website in de gaten, hier worden alle updates vermeld.

Cijfers

Financieel directeur Hans Moolhuijsen gaf een toelichting op de financiële cijfers. Voor het tweede jaar op rij hebben corona en de uitspraken van het Europese Hof van Justitie invloed gehad op het financiële resultaat van Sena. De gefactureerde licentie-inkomsten stegen met 9,3% naar 66 miljoen euro. De ontvangen licentie-inkomsten daalden met 5,9% naar 59,3 miljoen euro. De netto exploitatiekosten daalde van 13,2% naar 11,2%. Een overzicht van alle resultaten is te vinden in

het jaarverslag op onze website (www.sena.nl/jaarverslag). Of vraag een fysiek exemplaar aan via communicatie@sena.nl.

SoCu-coördinatoren Olivier de Neve (sectie Producenten) en Anita Verheggen (sectie Uitvoerende Kunstenaars) gaven een toelichting op het SoCu-beleidsplan en de bestedingen van beide secties. Zowel het beleidsplan als de bestedingen hebben de instemming gekregen van de aangeslotenen.

Sena Nieuws

Samenwerkingsovereenkomst

Het afgelopen jaar is er een samenwerkingsovereenkomst getekend met NORMA. Inmiddels zijn de collega's van NORMA ingetrokken in het pand in Hilversum. Er kunnen veel voordelen aan een intensivering van de sa-

menwerking zitten; we kunnen op deze manier de dienstverlening verbeteren en kosten besparen. Of en op welke wijze er intensiever samengewerkt gaat worden met NORMA zal gedurende dit jaar uitgewerkt worden.

DE WAARDE VAN MUZIEK

Elke zaak heeft een eigen publiek en een eigen sfeer. Die sfeer wordt mede bepaald door het interieur, de bediening – en vaak ook door de muziek. Performers Magazine praat met Hanno de Heij-Huiting van SmaakPark Ede.

Door Jimmy Tigges

Foto: Minke Faber

Een culinaire ontdekkingstocht voor iedereen die lekker, duurzaam en gezond wil eten. Zo voelt volgens de aanbeveling een bezoek aan het in de Veluwe *Foodvalley* gelegen SmaakPark Ede. Na jarenlange voorbereiding openden fermentatiespecialist Christian Weij en zijn vrouw, voedingsdeskundige Petra Busser, hun foodpark in en rondom een voormalige sporthal van een leegstaande kazerne. Kon hij misschien iets met dat gebouw, had de gemeente aan Weij gevraagd, anders ging het toch maar tegen de vlakke.

Behalve lunchen, borrelen en dineren (met keuze uit vijf verschillende keukens) kun je er deelnemen aan workshops, cursussen of andere op verantwoorde voeding gerichte activiteiten. “Het is zóveel meer dan een restaurant”, zegt Hanno De Heij-Huiting, als ‘uitvoerend technicus’ al jaren de rechterhand van zelfbenoemde *food designer*. Weij. “Het is ook een plek om te inspireren en te innoveren. Mensen laten zien dat het ook anders kan.”

Alles in het SmaakPark is tweede-, zo niet derdehands. Van het meubilair

in de eetzaal en de fabriekslampen aan het plafond tot de golfplaten die de bar een warme uitstraling geven. De focus ligt op duurzaamheid, in alle aspecten. Van inkoop tot aan de afvalstromen. Het voedsel is zoveel mogelijk biologisch en lokaal. “De meeste mensen gooien een opgeblazen melkpak weg,” vertelt De Heij-Huiting. “Christian zegt: Nee, dat is zuur, daar kan je van álles mee. Fermenteren is ook een vorm van conserveren.” Het eerste, voor consumptie ongeschikte bier uit een nieuw aangesloten fust wordt niet weggespoeld maar verwerkt tot azijn. “Een proces van twee jaar, maar het wordt wel heerlijk.”

Muziek speelt in dit concept een ondersteunende en onmisbare rol. “Wij willen een herkenbare sfeer neerzetten, mensen een voorspelbare ambiance aanbieden. Dat het hier gezellig is en warm, daarin is muziek heel belangrijk. Tijdens de lunchuren draaien we afspeellijsten met namen als ‘coffee table lounge’ of ‘chill and coffee’. Via een Sonos-systeem dat over de wifi gaat. Dat werkt prima.” Favorieten zijn de Londense singer-songwriter Jordan Rakei (pop, triphop, jazz) en de Brit Tom Misch (soulvolle pop, gemixt met hiphop, jazz en elektronica). Maar ook radio-afspeellijsten met aanverwante muziek of lijsten met recente muziek in diezelfde sferen.

“Muziek die het woonkamergevoel versterkt. Als er een afleidend nummer langskomt, zetten we direct wat anders op. We zijn bezig lijsten aan te maken die van begin tot eind kunnen

blijven aanstaan. We willen muziek draaien die je meevoert en waarvan je zin krijgt in nog een drankje. Wel altijd iets met een beat eronder of iets recents.”

Richting borrel en diner (rond het weekend, tot ’s avonds laat) vullen meer upbeat-klanken de ruimte. Denk bijvoorbeeld aan het electronic music-duo The Knocks. De Heij-Huiting: “Bij een hele wilde avond draaien we dingen als de electro dance van Empire of the Sun. Dat is vaak ook de sluitingsmuziek tijdens het afwasen. Bij het opengaan zet ik nog wel eens War On Drugs op, indierockers uit Philadelphia. Dan moet ik wel opletten of de bezoekers het niet te langzaam vinden.”

Ook tijdens de diverse evenementen klinkt er muziek, zoals op het Rotzooi Fermentatiefestival, begin juli. Of op het Störrig-festival, ‘een culinaire ode aan de wilde Veluwe’, met de nadruk op eetbare wilde planten. “Daar komen zesduizend mensen op af. Dan draait Frans Iradi, onze huis-dj.” Een oud plan van Weij om op het voorterras unplugged artiesten te laten optreden op zondagmiddagen is in coronatijden op de plank blijven liggen. Het zou goed aansluiten bij het ‘feest voor de zintuigen’ dat de tuin-in-ontwikkeling volgens het moodboard gaat worden.

www.smaakparkede.nl

‘WE WILLEN MUZIEK DRAAIEN WAARVAN JE ZIN KRIJGT IN NOG EEN DRANKJE’

SMAAKPARK EDE

Drukker

Door Guido van Oorschot

Foto: Marco Borggreve

De Oekraïense pianist Anna Fedorova streek zeven jaar geleden neer in Nederland. Hoe beïnvloedt de Russische agressie haar carrière?

dan ooit

Tien dagen voordat Vladimir Poetin Oekraïne aanviel, haalde Anna Fedorova (32) haar ouders naar Nederland. "Ik zag de situatie snel verslechteren. Toen KLM aankondigde de vluchten op Kyiv te staken, heb ik snel twee tickets gekocht voor het laatste vliegtuig." Sindsdien verblijven Fedorova's ouders, allebei pianodocent, bij haar thuis.

Zelf woont ze sinds 2015 in Nederland. Van hieruit bereist Fedorova de wereld als concertpianist. Ze vulde concertzalen van Tokio tot Buenos Aires en van Dallas tot Dubai. Tik haar naam in op internet en gegarandeerd duikt een video op vanuit het Amsterdamse Concertgebouw. Fedorova's duik in Rachmaninovs *Tweede pianoconcert* werd ruim 35 miljoen keer bekeken. Voor klassieke muziek is dat uitzonderlijk hoog. Net toen ze na twee jaar pandemie haar loopbaan wilde hervatten, gaf Poetin het aanvalsssein. Sindsdien heeft de Oekraïense het drukker dan ooit. Bovenop de normale concerten komen namelijk de benefietconcerten. Fedorova organiseert ze deels zelf. In een uitverkocht Concertgebouw haalde ze ruim honderdduizend euro op voor giro 555. "Daarnaast leid ik samen met mijn man de Stichting Davidsbündler voor jong talent. We hebben inmiddels zes Oekraïense leerlingen van mijn ouders naar Nederland kunnen halen. We helpen ze aan woonruimte, waarna ze hier hun lessen vervolgen."

Ook door anderen wordt Fedorova uitgenodigd. Zo pakt ze komende zomer haar koffers voor een benefiettournee langs iconische zalen in de Verenigde Staten en Europa, waaronder opnieuw het Concertgebouw. "Het initiatief ligt bij het Poolse ministerie van Cultuur en de Metropolitan Opera in New York. Ik ga op concertreis met het Ukrainian Freedom Orchestra. Dat bestaat uit Oekraïense topmusici, van wie de meeste spelen in onze nationale orkesten. Ik ben solist in het *Tweede pianoconcert* van Chopin."

ARTISTIEKE KWESTIES

De Russische agressie heeft niet alleen gevolgen voor Fedorova's concertagenda. Ze loopt ook aan tegen artistieke kwesties. "Dit voorjaar, bij eerder afgesproken concerten, zou ik in Polen muziek spelen van Rachmaninov. Maar in Polen horen ze nu even liever geen Russische muziek, wat ik begrijp. Op verzoek heb ik Rachmaninov verruild voor Chopin."

Nóg een effect van de Russische invasie: musici die te dicht tegen het regime aanschurken, kunnen hun optredens in het Westen vergeten. Het overkwam de wereldvermaarde dirigent Valery Gergiev. Hij verloor niet alleen zijn Gergiev Festival in Rotterdam, ook bij de collega's van het chique Zwitserse vakantieoord Verbier is hij niet langer welkom. Net zomin als de pianist Denis Matsoejev – wiens vervanger in juli luistert naar de naam Anna Fedorova.

"Ik speel in Verbier het *Tweede pianoconcert* van Rodion Sjtsjedrin. Inderdaad, een Russische componist. Zelf heb ik daar geen moeite mee. Veel Russische componisten hebben immers zelf geleden onder de machthebbers. Neem alleen al Dmitri Sjostakovitsj, die onder de dictatuur van Stalin al zijn angst en kritiek in zijn muziek heeft gestopt. Ik trek een andere grens: zo lang in Rusland het huidige regime heerst, treed ik er niet op."

ANDRO BISWANE (57) IS GITARIST EN 'ROOTS-REIZIGER'

HOE DOET IE HET?

WAT DOE JE ZOAL?

"Ik heb al zo'n tien jaar een gitaarschool in Delfgauw en ben ook producer. Daarnaast arrangeer en componeer ik, onder andere voor het strijkkwartet van het Koninklijk Concertgebouw Orkest. Ook doe ik natuurlijk losse projecten, zo was ik laatst te gast bij de 8ste Nacht van de Militaire Muziek. Volgend jaar doen we een heel concert met mijn composities. Het project waar mijn hart ligt is mijn 'Roots-reis'. Ik woon al veertig jaar in Nederland en ben in zowel klassieke muziek als in de jazz opgeleid, maar ik ben een

tijdje terug gestart met onderzoek naar de vroegste snaarinstrumenten die Afrika, Suriname (Cariben), Europa en Amerika verbinden. Zo'n zoektocht brengt me op een andere manier in contact met muziek, het verbindt me op een dieper niveau met collega musici. Zo ben ik de afgelopen zeven jaar in de Keltische muziek gedoken. Ik snap countrymuziek nu en zelfs klassiekere Keltische stukken, zoals de Jigue, speel ik ineens met veel meer betekenis. Het is reizen door de tijd en door culturen. 'Jazz' bijvoorbeeld, is tegenwoordig

- **Hoogste bruto maandloon:** "Dat financieel overzicht is lastig te berekenen in Nederland: je krijgt niet net zoals in de USA direct uitbetaald als je hebt gespeeld. Soms krijg je pas maanden later geld, in een nieuw kwartaal, een heel nieuw jaar zelfs. Hoeveel verdien je dan per maand? De enige keer dat ik het duidelijk wist was toen ik na mijn afstuderen een klein jaartje met een theatervoorstelling toerde: Toen kreeg ik 2600 euro per maand, bruto."
- **Laagste bruto maandloon:** "25 gulden, dat was mijn eerste optreden, ik zat nog op de muziekschool en had niet eens gevraagd wat het me opleverde. Het was met een Calypso-band hier in Delft, ik vond het gewoon geweldig om met die Engelse Caribische Eilanders te spelen."
- **Grootste uitspatting dit jaar:** "Die moet nog komen: Ik wil een hybride gitaar, tussen akoestisch en elektrisch in. Zeker € 2000 euro gaat dat kosten, misschien wel meer. Deze gitaar ziet er esthetisch uniek uit, waardoor ik ook een visueel podium statement zal maken, daar verheug ik me op. Nog heel even afwachten of corona ook daadwerkelijk wegblijft, maar dan ga ik hem zeker kopen."

Wil jij ook een keer vertellen over je muziekpraktijk? Mail dan naar: hoedoetiehet@gmail.com

mainstream, terwijl het muziek was die niet op de radio mocht worden gedraaid. Of neem de blues, die heeft een startpunt in de natuur. De zon, de omgeving, de jungle van Guinee of de droge vlaktes van Mali. Het fascineert me. Het gevoel dat onder de muziek ligt, het levensritme, de cultuur waar de muziek uit voortkomt. Als je in dat verleden duikt, als je die lijnen ontdekt en ontrafelt, dan ga je ook de toekomst veel scherper zien."

ALS GELD NIET UITMAAKTE, WAT ZOU JE DAN HET LIEFSTE DOEN?

"Geld was sowieso niet mijn uitgangspunt om muziek te maken, maar als ik een lotto zou winnen of een hit zou scoren dan zou ik 'tijd kopen'. Tijd om volledig met muziek bezig te zijn zonder afleidingen. Naar India ofzo en dan een paar maanden bij een stel muzikanten zitten en alleen maar luisteren."

HOE DENK JE OVER NABURIG RECHT? HEB JE ER OOK WAT AAN?

"Het is goed dat er op mijn rechten wordt gelet. Daar ben ik blij om. Ik heb zeker een flink aantal collaboratie-cd's gemaakt, maar minder eigen cd's dan ik zou willen. Daarom ga ik nu ook meer richting

componist/producer om dat te verwezenlijken."

WAAR LOOP JE TEGENAAN?

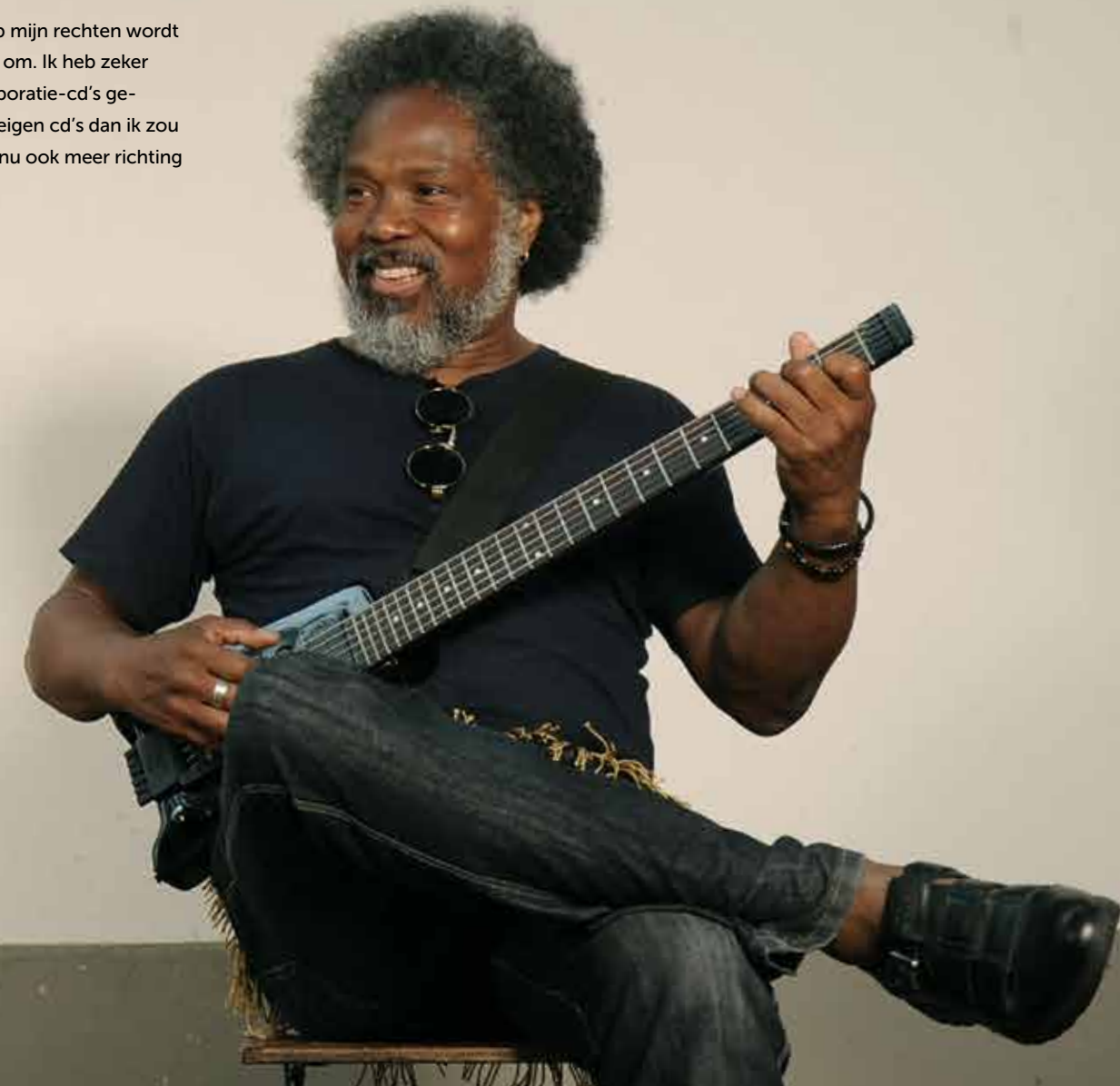
"'Als je iets 'Afrikaans' zoekt, moet je Andro hebben,' dat is een zinnetje dat in heel veel telefoons bij mijn naam lijkt te staan. Ze denken nooit; we hebben een jazzgitarist nodig, laten we Andro bellen. Heb ik me inmiddels bij neergelegd. Maar in dat verlengde merk ik dat ik weliswaar gebeld wordt vanwege mijn 'Afro-roots', maar het vervolgens niet altijd gemakkelijk is om deze roots samen goed tot uiting te brengen. Ik leg het ze uit: 'Het zijn niet de noten die de muziek maken. De noten, dat zijn de bladeren. De bladeren zijn via de takken verbonden met de boom, vervolgens met de wortels. Als je die wortels niet diep genoeg in de aarde zet, valt de boom

om.' Dat vinden ze dan mooi gezegd, maar het lukt niet altijd om er op dat moment iets mee te doen. De methodiek van Afro-cultuur is luisteren, kijken en net zolang (na)doen totdat je het voelt. Hier in Nederland is de cultuur eerder: bladmuziek klaarzetten en spelen maar. Totaal iets anders."

WAAR DOE JE HET VOOR?

"Je hoort het soms aan het applaus, ook als er maar vier mensen in de zaal zitten. Dan heb je in eerste instantie voor jezelf gerepeteerd, met elkaar, omdat je als groep de muziek zo mooi vindt. Je hoort het aan de stilte nadat je stopt met spelen, soms weet je het zelfs al vóórdat je een noot hebt gespeeld. Dan kijk je elkaar aan, en denk je: we tellen af en we gaan. En terwijl je dan speelt, springt dat gevoel over."

Door Jowi Schmitz
Foto: Minke Faber

Stem op jouw favoriet voor de Gouden en Zilveren Notekraker 2022!

S10

DeWolff

Di-rect

Sevdaliza

Son Mieux

De 10 door de vakgenoten
gekozen genomineerden
voor de Gouden Notekraker

Fresku

Snelle

Colin Benders

Joe Beving

Typhoon

GOUDEN NOTEKRAKER

In aanloop naar de uitreiking van de Gouden Notekraker 2022 op 20 september a.s. in de Melkweg - zet in je agenda: mogelijk voor het eerst in 3 jaar weer live bij te wonen! - kunnen alle 35.000 bij Sena aangesloten musici en producenten via www.goudennotekraker.nl in twee rondes hun stem uitbrengen.

1e stemronde: 8 juni – 3 juli: zie alle genomineerden Zilver en Goud elders op deze pagina!

2e stemronde: vanaf 8 juli: stemmen op de door jullie bepaalde top 3!

De Gouden Notekraker is de erkenning van vakgenoten voor jarenlange, uitzonderlijke en invloedrijke podiumprestaties. De prijs werd in 1974 door de muzikantenvakbond Ntb in het leven geroepen als sluitstuk van de actie: 'Beter uit met levende muziek!' Sena en productiehuis Dutch Performers House hebben de prijs inmiddels geadopteerd. Vorig jaar won Spinvis de Gouden Notekraker: "Je voelt je begrepen, je voelt je gezien. En dat is wat een mens wil". Eerdere winnaars zijn onder meer De Staat, BLØF, Racoon, Ilse DeLange, Douwe Bob, Golden Earring en Herman van Veen. Een bijzondere nieuwkomer en smaakmaker krijgt als aanmoediging van de collega's de Zilveren Notekraker, zoals vorig jaar Nana Adjoa.

www.goudennotekraker.nl

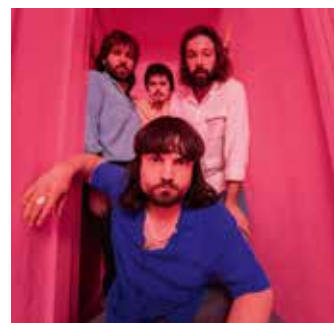
Blanks

Antoon

Merol

4b2m

Wies

De 10 door de vakgenoten
gekozen genomineerden
voor de Zilveren Notekraker

Sophie Straat

Froukje

Meau

Pink Oculus

Smandem

‘Twee jongens met een droom’: het klinkt als een doorsnee start van een muzieklabel. Maar waar anderen onderweg afhaakten, groeide Black Hole Recordings uit tot een drijvende kracht achter één van Nederlands’ grootste exportproducten: elektronische muziek. Een gesprek over een kwart eeuw Black Hole, van pionier van de trance tot thuisbasis van tientallen labels.

Door Olivier de Neve

Foto: Minke Faber

Arny Bink vertelt er smakelijk over. In 1997 werkte hij als label manager bij Basic Beat, een muzieklabel en -winkel voor elektronische muziek op de Rotterdamse Nieuwe Binnenweg. Het was de tijd waarin Ronald Molendijk, tegenwoordig vooral te vinden achter de Shownieuws-desk, nog mede-eigenaar van Basic Beat én één van de bekendste dj’s van Nederland was. Arny Bink maakte al een tijdje voor Molendijk zogenaamde mix-cd’s, waarmee ze al het nodige succes hadden behaald. Bink had een jongen uit een platenzaak in Breda leren kennen, waarmee ze dat voor zichzelf wilden gaan doen. Het voorstel dat hij bij baas Molendijk neerlegde: fiftyfifty. Of ze mee wilden doen? Bink: “Dat wilden ze niet. Dus toen zijn we het maar met z’n tweetjes gaan doen.”

GELEIDELIJK SUCCES

Die Bredase jongen was Tijs Verwest. Hij zou niet veel later wereldwijd bekend worden als DJ Tiësto. “We begonnen als label om de eigen muziek van Tijs uit te brengen. Hij had al een fanbase in Nederland en Scandinavië, het ging vanaf het begin hard. Wij waren de eerste die op trancegebied cd-compilaties aanbood. Alle andere compilaties waren toen nog mellow of hardcore. De sound van onder andere compilatieserie Magik was best uniek voor dat moment,” legt Bink op zijn Bredase kantoor uit. Anno 2022 staat Nederland bekend als hofleverancier van de elektronische dansmuziek, maar dat was 25 jaar geleden wel anders: “In het begin waren er bijna geen Nederlandse dj’s bekend in het buitenland. De meest bekende was Dimitri Kneppers,

Black Hole Recordings 25 jaar

Trance setters

NIETS, ZELFS LICHT ONTSNAPT ERAAN

die in Detroit en New York draaide. We waren de pionier van trancemuziek in Nederland.” De taakverdeling tussen Verwest en Bink was vanaf het begin helder: “Tijs maakte de muziek en ik deed de rest: van het ontwerp van de hoesjes tot de distributie. In het begin had ik de cd’tjes gewoon in m’n eigen appartement staan. Dan kwam Van Gend & Loos de pakketten bij mij thuis ophalen. Het succes kwam heel geleidelijk. We hebben alles heel bewust opgebouwd door elke keer nét wat meer risico te nemen, nét wat meer te investeren.”

STOER KLINKENDE NAAM

Het is maar wat je geleidelijk noemt. Binnen een paar jaar had Black Hole Recordings vijf mensen in dienst, in 2004 maakten ze ‘Tiësto in Concert’ in het Gelredome: “Voor de dvd-registratie stonden we opeens met 30 camera’s op te nemen, dan merk je wel hoe groot het opeens is.” Black Hole Recordings groeide zo uit tot een bekende naam in de muziekindustrie. Een naam die overigens ook niet toevallig gekozen is: “We waren op zoek naar een stoer klinkende naam, zoals Bonzai. Toen zaten we naar een vinylplaat te kij-

ken, een zwart ding met een gaatje in het midden. Zo kwamen we op de naam ‘Black Hole’. Vijf minuten later viel het kwartje dat het niet alleen mooi klinkt, maar ook iets betekent. Op onze visitekaartjes staat al twintig jaar de definitie van een zwart gat: ‘*Collapsed object whose gravity is so strong, that nothing, not even light, can escape it*’.

VERTREK

Licht kan dan misschien niet ontsnappen, maar Tijs Verwest besloot in 2009 wél om uit Black Hole Recordings te stappen. “Het

vertrek van Tijs was niet leuk,” blikt Bink terug. “Alles ging gewoon prima tussen Tijs en mij, maar hij wilde denk ik een *clean break* maken: niet meer de verantwoordelijkheid hebben om zoveel mensen voor zich te hebben werken.” Het leverde een uitdaging op voor Black Hole Recordings, dat vóór zijn vertrek ongeveer de helft van z’n omzet uit Tiësto gericht, hij was prioriteit 1 en 2. Toen hij wegging gaf ons dat echter wel de kans om onze andere grote namen, zoals BT en Cosmic Gate, meer naar voren te bren-

gen. Uit overlevingsinstinct zijn we toen begonnen met het managen van labels en distributieactiviteiten, omdat we daar veel van weten én een goed team voor hebben. Toen zijn we bijvoorbeeld begonnen met de labels van Ferry Corsten en Robbie Rivera.”

SEAL OF APPROVAL

Inmiddels is Black Hole de thuisbasis van tientallen labels, waarvoor het bedrijf onder andere de distributie en promotie verzorgt. En ook al krimpt de cd-markt al jaren, Black Hole verzorgt voor bijna elk album (ook) nog een fysieke release. “Van de goede titels verkopen we nog altijd 3000 cd’s, vooral aan verzamelaars. Met name mixcompilaties lopen goed, zoals In Search Of Sunrise. De 18e editie daarvan is nu in de maak. We hebben er nog weleens discussies over op kantoor: ‘Waarom maken we nog mix-cd’s?’ Op streamingplatforms worden ze immers niet geplaylist als tracks aan elkaar zijn gemixt. Maar ja, een goede mix-cd is gewoon een kunstvorm.”

In de afgelopen 25 jaar is er een hoop veranderd in de muziekindustrie, schetst Bink: “Vroeger had je 20 tot 25 nieuwe platen per week, nu staan er duizenden nieuwe per week op Beatport. De rol van een label is daarmee meer een keurmerk geworden, een *seal of approval*. Ik denk dat labels wel degelijk nog steeds een functie hebben om bekendheid voor artiesten te verwerven en dingen te doen waar zij geen tijd voor – of verstand van – hebben.

Later dit jaar wordt het jubileum van Black Hole Recordings groots gevierd, met onder andere een clubavond in Breda, speciale vintage merchandise en YouTube-livestreams, waarin artiesten bekende muziek uit de Black Hole-catalogus draaien. Ongetwijfeld zullen dan ook de grootste commerciële successen van het label voorbijkomen, zoals Sunshine van Dance Nation en Beautiful Things van Andain. En, heel erg 2022: er komen ook twee ‘NFT-drops’, waarbij artwork en onuitgebrachte muziek met elkaar gecombineerd worden. Gevraagd naar de volgende 25 jaar voor Black Hole Recordings, moet Arny Bink lachen: “Ik denk dat Black Hole dan nog wel bestaat, ik zou niet weten waarom niet. Maar dan ben ik 77, dan zal ik hier niet meer de baas zijn... hoop ik!”

‘EEN NETJES GEKAMDE KLOON VAN HAZES’

Hoe gaan wij om met ons muzikaal erfgoed in de openbare ruimte? Sena Magazine reist door het land, op zoek naar standbeelden en andere artistieke huldeblijken. Wat heeft Amsterdam te bieden?

Door Jimmy Tigges Foto's: Robert Swart

Zie de nieuwsgierige toerist, met *city-map* in de hand, zijn weg zoeken op de Wallen. Starend naar een straatnaambordje. Drs. P-plein? Hè? Dit is toch het Oudekerksplein? De weg naar een officiële vernoeming is omslachtig en ongewis en dus spijkerden fans van de doctorandus zeven jaar geleden hier zelf maar een bordje aan de gevel van het, naar een van zijn liedjes genoemde, café *Quartier Putain*. Jaarlijks viert het aan de dichter-zanger gewijde Heen- en Weerschap hier diens geboortedag, steeds weer in spannende afwachting of het schildje intussen niet van gemeentewege is verwijderd. Eenzelfde onzeker bestaan leidt de indrukwekkende schildering van Karski & Beyond, die in 2017 Herman Brood en Rembrandt van Rijn in megaformat op een muur aan de Nieuwe Doelenstraat portretteerden. Het kunstwerk dreigt door bouwwerkzaamheden verloren te gaan. “Ach, dat is de vergankelijkheid van ons werk,” vindt

Roelof ‘Beyond’ Schierbeek, “maar het is wel jammer. We hebben de schildering illegaal aangebracht. De gemeente heeft er flink mee lopen pronken, maar als het legaal moet kan er eigenlijk niks in Amsterdam. Gelukkig hebben miljoenen toeristen het gezien.” Ook het zwart-wit portret van Ramses Shaffy, op een muur van het Dr. Sarp-hatihuis aan de Nieuwe Kerkstraat, lijkt aan de goden overgeleverd. Het verzorgingstehuis, waar de zanger-acteur zijn laatste jaren sleet, wilde de onbekende graffiti-artiest het aangestaste kunstwerk laten opknappen. Via via liet kunstenaar ‘XS’ weten anoniem te willen blijven. Straatkunst is publiek bezit, aldus de maker, iedereen was vrij om het werk bij te werken. Bij tijd en wijle wordt de muur ontsierd door bekladdingen.

OPWAAIEND STOF

Dan lijkt het kunstzinnige eerbetoon aan de crème de la crème van het Jor-

danese levensliedgilde bestendiger van aard, al ging er veel opwaaiend stof aan vooraf. Dat er na diens overlijden in 1989 een beeld moest komen van Johnny Jordaan stond voor initiatiefnemer Hannie Pastor buiten kijf. Het benodigde geld werd bijeengegaaard middels een benefietgalavoorstelling in Carré, waarna kunstenaar Kees Verkade aan de slag ging. Over de meest geschikte locatie werd fors geruzied, volgens de wijkkrantjes was het ‘oorlog’. Bewoners van de Staatsliedenbuurt pleitten voor het Frederik Hendrik-plantsoen, in hun wijk woonde Johnny immers langer dan in de door hem zo vurig bezongen Jordaan. Toch viel de keuze op een voormalige parkeerplaats aan de kop van de Elandsgracht, in de Jordaan, pal voor een onaantrekkelijk transformatorhuisje. Tante Leen, die in 1956 haar gabbervoor-het-leven bezong in de klassieker *Oh Johnny*, vond het maar een vreemde plek: “Waarom hier?”, vroeg zij zich af, “voor zover ik weet heeft Johnny hier zelfs zijn auto nooit geparkeerd.” Na haar eigen overlijden werd ze in 1994, eveneens in een creatie van Verkade, naast Johnny geposteerd. De beelden, op het inmiddels semi-officieel tot Johnny Jordaanplein omgedoopte middenterrein, vormden een twee-eenheid, zo schrijft de terugblikkende Amsterdammer Almanak van 2015, ‘totdat Hannie Pastor in zijn glansrol van “enig overgebleven originele Jordanees” de regie over het pleintje overnam. Hij was dé motor achter de beeldengroep van zijn “afgoden” die later achter Johnny en Tante Leen werden geplaatst.’

KABOUTER

De eerste was in 1997 het door Rob Cerneüs vervaardigde beeld van accordeonist Johnny Meijer. Verkade was *not amused*, wat moest die ‘kabouter’ tussen zijn statige borstbeelden? De plaatsing van Manke Nelis, in 2005, stuitte eveneens op bezwaren. “Meijer was het gabbertje van Johnny en Tante Leen”, verklaarde Pastor. “Manke Nelis is ook van Rob Cerneüs. Het was zo mooi. Zo precies. Ik was meteen verliefd. Zoiets kun je niet weigeren.” In opdracht van zoon René Froger voegden zich in 2010 het door Dominic Grant gemaakte duo Bolle Jan en Mien Froger bij de groep. Intussen had Pastor het transformatorhuisje tot een kleurrijk decorstuk opgepimpt, met bovenop een fraaie schildering van vijf Jordanees coryfeeën. In 2016, een jaar

na het overlijden van Pastor, werd het trafohuisje bij een herinrichting gesloopt. De beeldengroep keerde terug op het nu van zitelementen voorziene pleintje. Mogelijk treden Koos Alberts (*Ik Verscheurde Je Foto*) en Willy Alberti (*De Glimlach Van Een Kind*) ook ooit toe tot het selecte gezelschap. Van de ‘Amsterdamse tenore Napolitana’ Alberti hangt wel al een plaquette van kunstenaar Hans Bayens aan de muur van de Westertoren, met als opschrift ‘O mooie Westertoren, hoog in die blauwe lucht’, uit Willy’s gezongen ode op 45 toeren.

NAAKTE VROUW

De grootste van alle volkszangers, André Hazes sr., kreeg elders plek. Na zijn overlijden in 2004 haalde een

door concertpromotor Mojo en weduwe Rachel Hazes opgerichte stichting ruim veertigduizend euro binnen voor een passend monument. Rachel liet verschillende Nederlandse kunstenaars ontwerpschetsen maken. “Daar zat niet veel tussen. Zag je een stuk verbogen staal en dat moest dan een naakte vrouw voorstellen. Het moet wel herkenbaar zijn”, vertelde ze in Elsevier Magazine. “Ze hadden er toch allemaal iets van zichzelf ingelegd. En dat zou Dré niet gewild hebben.” In Hongkong vond ze drie Chinese kunstenaars die geen idee hadden wie André Hazes was, maar wel een beeld vervaardigden naar haar zin. Het werd geplaatst op de Albert Cuyp in De Pijp, de buurt waar Hazes opgroeide. De plek ook waar hij als 8-jarig jongetje op de markt stond te zingen en werd ontdekt door Johnny Kraaijkamp sr., wat hem zijn eerste tv-optreden en het opnemen van een heuse single opleverde. Het beeld werd exact een jaar na André’s overlijden door Kraaijkamp onthuld. De geliefde zanger kijkt vanaf zijn barkruk, met microfoon aan de gesloten mond, strak voor zich uit. De meningen waren verdeeld, zo blijkt onder meer uit de verzamelde reacties op buitenbeeldinbeeld.nl. “Het beeld toont ons een jonge, goed verzorgde en netjes gekamde kloon van Hazes, een man van brave liedjes op de EO-jongerendag. Een beeld zonder blues, zonder smart, zonder verloede-

ring – zonder Hazes dus”, citeerde de website Frits Abrahams uit de NRC. “Of het mooi is, is alleen voor de naasten interessant”, vond een niet bij naam genoemde weblogger. “En zij vinden het mooi. Bij een eerbetoon gaat het erom, of het ‘passend’ is of niet. Dit beeld voldoet in alle opzichten aan dat criterium. Wat ook buitengewoon leuk is, is dat het er iedere dag anders uitziet. De ene dag heeft de grote volkszanger een zwarte hoed op. Wanneer het wat kouder is een ijsmuts en een shawl. Zelfs opstelling en merk van de blikjes bier zijn wisselend. De Amsterdammer decoreert zijn held naar eigen inzichten. Hij kijkt uit de hemel lachend toe, dat weet ik zeker.” Kitsch of niet: Hazes-fans wisten het eerbetoon aan hun held te waarderen.

LEGE KRUK

De Friese kunstenaar Hans Jouta suggereerde in Elseviers Weekblad dat zijn idee was geplagieerd. Hij had zijn ontwerpschets naar Hazes’ impresariaat gestuurd. Naar eigen zeggen kreeg hij een enthousiaste reactie en wat suggesties: de lege kruk naast Hazes moest weg en de microfoon naar zijn andere hand. Later werd zijn ontwerp toch afgewezen. In het Chinese

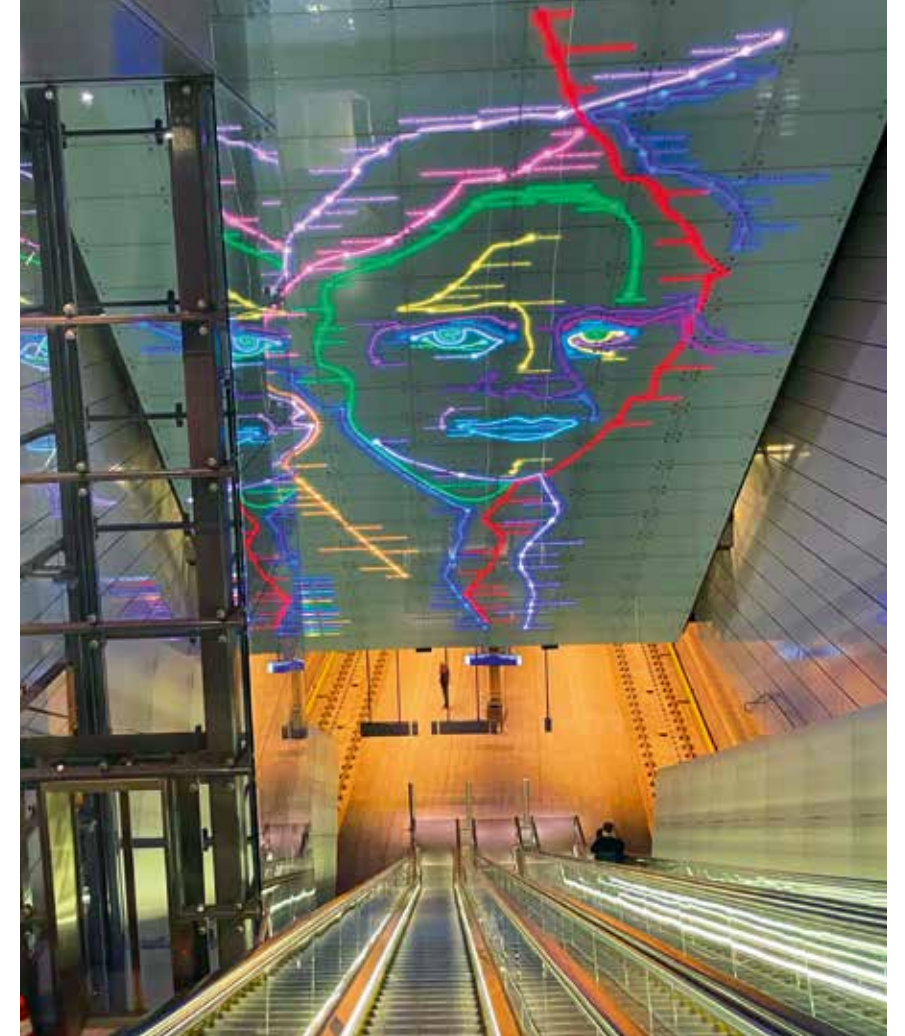

ontwerp houdt de zanger de microfoon in zijn andere hand en ontbreekt de lege kruk. Jouta in EM: “Ik kon wel zien dat het een Chinees product was, maar ze hadden gewoon mijn ontwerp gepakt. Het beeld is iets anders geworden, heel glad van structuur en André zit nu op een ander type barkruk.” Volgens het impresariaat was het gebaseerd op oude tv-beelden van een duet met Willy Alberti. Jouta wilde geen energie verspillen aan een rechtszaak. “Bovendien werd het beeld niet goed ontvangen”, vertelde hij. “Ik vond het zelf ook niet zo mooi, het is een beetje kitscherig. In deze uitvoering is het een soort karaoke-achtige Chinees die op een barkruk zit te zingen. Daar wilde ik liever niet mee geassocieerd worden.”

GOUDEN BITTERBAL

In oktober 2020 presenteerde Madame Tussauds zijn eigen, wassen Hazes. ‘Rachel kan na zestien jaar weer een biertje drinken met André’, kopte het AD. Alles klopte aan het beeld, volgens Rachel: “De neus, de ogen, zijn oortjes, handen, dat buikje... en die benen, dan voel ik altijd even”, vertelde zij aan RTL Boulevard.

Het evenbeeld zit aan de bar van museumcafé De Gouden Bitterbal. Negen maanden later kwam een wassen Hazes jr. naast hem zitten. Vader en zoon herenigd in de bruine kroeg. Voor zolang het duurt, want het museum wil nog wel eens, afhankelijk van de actuele populariteitsmeterstand, beelden stilletjes vervangen door nieuwe publiekstrekkingen. Ali B. en Marco Borsato weten er alles van. Buiten vrolijkte Streetart Frankey de Dam op met een fantasierijk polyester ‘Legó’-beeld van Hazes, op diens 69ste geboortedag. In bluesy outfit –zwart pak, zonnebril en hoed– zat hij op een betonblok. Op 30 december 2021 meldde Het Parool dat het beeld, niet voor het eerst, was ontvreemd. Het bleek een ludieke grap van een Friese oudejaarsvereniging ‘om aandacht te vragen voor de zware coronatijd’. Terugbezorgd werd het beeld opgeslagen, in afwachting van een plek in het op te richten Hazescfé annex -museum van

ZO GAAT DAT, IN ‘HET LAND VAN CALVIJN’. EERT UW HELDEN, MAAR WEL MET MATE.

ondernemer Won Yip. Op de dag dat André van Duin 75 werd, plaatste dezelfde Streetart Frankey diens typetje Flip Fluitketel op een hoge zuil op het Rokin. Voordat hij er door een storm vanaf zou kukelen, werd hij weer verwijderd. Nadien is Flip gesignaleerd op een sluismuur voor Carré.

LEVENSLIJNEN

Een bijzonder kunstobject is sinds 2018 te bewonderen boven de roltrappen van de zuidingang van metrostation Vijzelgracht: een portret van Ramses Shaffy (1933-2009) in 28 gekleurde, door LED-lichtjes gevormde, elkaar kruisende en verbindende ‘metrolijnen’. Het portret wordt telkens

opnieuw, lijn voor lijn, opgebouwd. Elke lijn staat voor een levenslijn van een belangrijk persoon uit Shaffy’s leven, met ‘haltes’ die verwijzen naar bepaalde momenten en gebeurtenissen. Een creatie van Marjan Laaper uit Rotterdam, winnaar van een speciaal uitgeschreven verkiezing. De jury rapporteerde: ‘De kunstenaar legt op een prachtige manier een relatie tussen de fascinerende levensloop van Ramses Shaffy en de levenspaden die wij zelf bewandelen.’ Eigenlijk wilden de initiatiefnemers, analoog aan het station *Jacques Brel* in Brussel, dat het hele metrostation naar Shaffy zou worden genoemd, die woonde hier namelijk om de hoek. Dat ging niet door. Het zou maar verwarring scheppen, tussen alle overige geografisch aangeduide haltes. Zo gaat dat, in ‘het land van Calvijn’. Eert uw helden, maar wel met mate.

Veel geraadpleegde bron: buitenbeeldinbeeld.nl

FAY CLAASSEN IN ZES STEEKWOORDEN

Jazz-zangeres Fay Claassen viert dit jaar haar 25-jarig jubileum. Ze kijkt terug op haar imposante carrière én vooruit in zes steekwoorden.

Door Rianne van der Molen
Foto: Stef Nagel

“Mijn oud-manager Bob Hagen kwam met het idee om een 10-delig album met live-concerten uit te brengen ter ere van mijn 25-jarig jubileum. Heel gaaf natuurlijk, want eerder was daar nooit tijd voor. Door corona opeens wel. Normaal kijk ik altijd vooruit, niet echt terug. Door naar oude opnames te luisteren realiseerde ik me: wat heb ik een ongelooflijk rijk muzikaal leven. Het is een dwarsdoorsnede van zowel fantastische grote en kleine bezettingen waarmee ik heb mogen spelen. Dit uitbrengen voelt voor mij als een lofzang op het live zingen.”

METROPOLE ORKEST

“Als ik met hen mag spelen, ben ik in de hemel. Dat orkest is zo waanzinnig goed en altijd vooruitstrevend. Op één van de albums in mijn boxset staat een live-opname met ze in Brussel, samen met de geweldige Amerikaanse saxofonist Bob Malach. We speelden muziek van pianist en componist Ivan Paduart.

Eén van de mooiste nummers vind ik *The Bridge Between Us Two*, over hoe je een brug moet vinden tussen verschillende landen, culturen of meningen. Dat past mooi in deze tijd.

Die metafoor sluit ook aan bij muziek maken. Wanneer je improviseert, zeg je ‘ja’ tegen de ander. Dat luisteren, kijken en verbinding zoeken vind ik nog altijd prachtig.”

COR BAKKER

“Cor en ik zijn twee handen op één buik. Als ik met hem in de studio zit, kan ik me nog altijd verbazen. Hij is een geweldige pianist en ontpopt zich vaak als een soort kameleon. Wanneer ik zing, of met een muzikaal idee kom, kan hij in zijn spel direct erop ingaan en meegaan. Dan neemt hij als het ware mijn kleur aan. Wat hij ook doet, het is altijd raak. Met hem werken is een grote luxe.”

PODIUMANGST

“Vroeger stond ik met mijn rug naar het publiek, bij wijze van spreken. Ik vond optreden zo verschrikkelijk spannend, dat ik vaak met een knoop in mijn buik het podium opstapte. Door de jaren heen heb ik regelmatig de hulp ingeroepen van coaches. Dat is misschien wel mijn belangrijkste les voor andere muzikanten: zorg dat je nooit

stilzit, maar blijf jezelf ontwikkelen. Wees niet bang om je kwetsbaar op te stellen, dat kan je juist verrijken. Dankzij één van die coaches heb ik een keuze gemaakt: ik wil plezier hebben op dat podium. Blijkbaar kon ik die knop omzetten, want inmiddels geniet ik van optreden en voel ik me veel vrijer.”

KEULEN

“Keulen is mijn woonplaats. Ik heb er een thuis opgebouwd. Mijn man Paul Heller is saxofonist bij de WDR Big Band en repeteert vrijwel iedere dag in Keulen. Het was dus logisch dat we hier zouden gaan wonen en onze dochter is er ook geboren. Zelf speel ik voornamelijk in Nederland en blijf ik echt een Nederlander. Ik geniet van de innovatieve jazzscene in Keulen, maar voel me soms een buitenstaander. Als ik in Amsterdam loop, denk ik: ‘Ja, dit snap ik en ken ik’. Er blijft altijd iets kriebelen. Daarom blijf ik ook zo graag in Nederland optreden.”

SUCCES

“De markt is gericht op snel succes, maar ik geloof niet dat zoiets echt belangrijk is. Je moet een lange adem hebben. Voordat ik mezelf verbond aan Challenge Records, heb ik duizenden speeluren gemaakt. In die tijd kon ik als muzikant precies ontdekken waar ik stond. Daar ben ik door gegroeid. Op het conservatorium besloot ik al dat ik mijn leven wilde vullen met muziek. Dat betekent altijd meebewegen en zoeken naar groei en nieuwe samenwerkingen. Zo ga ik in september een single uitbrengen, met het Residentie Orkest en Stichting Alzheimer Nederland. Ik schreef het nummer voor mijn vader, die sinds 10 jaar met dementie leeft.

In mijn carrière heb ik drie Edisons gewonnen, een gouden plaat gekregen voor *Two Portraits of Chet Baker* en gewerkt met heel veel goede producenten en arrangeurs. Van de Amerikaanse trombonist/pianist Bob Brookmeyer tot de WDR Big Band en het Metropole Orkest. Ja, ik ben trots op wat ik heb neergezet én tegelijk is het nog lang niet klaar.”

Fay Claassen speelt op 9 juli op het North Sea Jazz Festival in Rotterdam en staat op 16 juli in het Concertgebouw, Amsterdam.

Begin vorig jaar schreef Henk Westbroek in dit magazine, ingelicht door betrouwbare bronnen, dat na de zomer, als de coronasteungelden via de omroep op zouden zijn, een nette beloning voor een optreden bij de publieke omroep als vanouds weer ‘nul euro’ zou gaan bedragen. SP-Kamerlid Peter Kwint stelde naar aanleiding van de column hernieuwde Kamervragen. Toenmalig minister Slob berichtte uiteindelijk de Kamer dat de omroep er “welwillend tegenover [staat] om in de toekomst het uitgangspunt van een betaling tegen eventueel een standaardtarief of minimumtarief uit te voeren”, maar voorlopig zou dat nog niet gebeuren. De situatie bleef voorlopig zoals hij was.

Door Erik Thijssen

GAGES BIJ DE OMROEP? HOE LANG BLIJFT NUL EURO EEN REDELIJK TARIEF?

De minister stelde in zijn Kamerbrief van juli geen mogelijkheden te hebben de omroep te dwingen en riep ‘het veld’ op met de omroep in gesprek te gaan. Will Maas (voorzitter Ntb/Kunstenbond en lid van de Raad van Aangeslotenen van Sena): “We zijn vanuit de vakbond sinds eind vorig jaar met de omroep in gesprek, maar tot nog toe nog zonder resultaten. We hebben in december nog een keer een oproep aan onze leden gedaan om de situatie te inventariseren en zijn op basis daarvan in gesprek.” Ook collega-beroepsorganisatie BAM! Popauteurs startte in maart van dit jaar een meldpunt. Inventarisaties die bevestigden wat al bekend was: een jaar na de Kamerbrief lijkt er weinig veranderd. Maas: “Dat is frustrerend, al begrijp ik dat je niet met een of twee gesprekken tot een afspraak komt. Maar elke dag

dat de huidige situatie voortduurt is eigenlijk niet uit te leggen. En hetzelfde geldt voor de redenering van (oud-)minister Slob. Hij verschuilde zich achter de Mediawet, waarin bepaald is dat de overheid zich niet inhoudelijk met de programma’s van de publieke omroep mag bemoeien. Maar wat heeft een eerlijke betaling te maken met de inhoud van de programma’s? Het lijkt meer een kwestie van politieke wil.”

Evengoed lopen de gesprekken door. “Ons uitgangspunt is eigenlijk vrij simpel: zodra een artistieke prestatie geleverd wordt zou er betaald moeten worden. Word je enkel geïnterviewd over je nieuwe release of over iets anders, dan is betaling niet noodzakelijk, maar zodra je gevraagd wordt te spelen wel. Telkens ontstaat de aloude discussie waarin

beweerd wordt dat een media-optreden promotie oplevert, maar die discussie moeten we maar eens afsluiten. Ook Sena Performers heeft die discussie met festivals moeten voeren toen de minimumgagenorm bij het Sena Performers Fonds werd ingevoerd. Steeds meer festivals begonnen optredens als ‘showcase’ te benoemen. Dat moet afgelopen zijn, ook bij de omroep. En anders is toch opnieuw de politiek aan zet. Het vorige en het nieuwe kabinet zegt telkens in te willen zetten op fair practice in de cultuursector; het wordt tijd dat dat zichtbaar wordt en niet enkel in mooie woorden blijft hangen. Dus laten we hopen dat we snel met de omroep tot een afspraak komen. Dat zou voor iedereen het beste zijn.”

Wordt vervolgd...

EDISON POP: VERTROUWD ÉN INTIEMER

Door Olivier de Neve

Niet in Amsterdam, maar in Leusden. Niet op een industriële locatie, maar in een theater. En niet meer met zoveel genodigden als voorheen. Veel was er dit keer anders aan de jaarlijkse uitreiking van de Edisons. Onveranderd: het eren van artiesten.

Vlak na Edison Pop 2020, in februari 2020, veranderde de wereld ingrijpend. Ook het jaarlijkse feestje voor de muziekindustrie, normaal gesproken een vaste waarde, moest zich ertoe verhouden: “Vorig jaar hebben we noodgedwongen de prijzen uitgereikt tijdens een tv-uitzending van *Matthijs Gaat Door*. Op zich een hele mooie uitzending. Maar je wilt niet alleen prijzen uitreiken, je wilt het ook met elkaar kunnen vieren,” legt Ewoud van de Kamp uit. Al bijna twintig jaar werkt hij bij platenmaatschappij Warner Music, maar hij is ook al een aantal jaren actief in de Werkgroep Edisons Pop – de afgelopen twee jaar als voorzitter.

INTIEMER

Die werkgroep stond voor een aantal dilemma’s. “De laatste editie was opnieuw in de Gashouder in Amsterdam. Na 3 of 4 jaar begint zo’n concept een beetje te slijten. Uiteraard blijven we musici eren, maar we wilden het allemaal wat intiemer maken, met meer aandacht voor de show zelf. Het was vroeger best rumoerig in de zaal tijdens de uitreiking,” aldus Van de Kamp. Tegelijkertijd meldde zich, naast jarenlange partners Sena en NVPI, een nieuwe sponsor voor het evenement. AFAS, een bekend Nederlands IT-bedrijf dat bedrijfssoftware ontwikkelt. Van de Kamp: “Dat associeer je misschien niet direct met muziek, maar AFAS heeft echt een hart voor cultuur. Ze zijn al betrokken bij AFAS Live en het Circustheater, dus voelde dit als een logische stap. Zij hebben een nieuw theater in Leusden, waar-

door we besloten om daar de uitreiking te organiseren.” Lachend: “Best wel een stap voor Amsterdammers.”

HOOFDBREKENS

Die keuze had ook voor inwoners van andere steden gevolgen: er waren met slechts 650 tickets dit jaar aanzienlijk minder uitnodigingen beschikbaar. Dat leverde de organisatie best wat hoofdbrekens op: “Veel mensen zijn belangrijk voor onze industrie, zoals nieuw muzikaal talent, gevestigde artiesten, mediapartners, medewerkers van platenmaatschappijen, publishers en sponsors. Vooral vanwege het diner waren we beperkt in het aantal plaatsen. Dat is zeker iets dat we nog gaan evalueren.” Een exclusief feestje dus, maar de reacties van gasten waren volgens Van de

Kamp vooral positief: “Het contrast na twee jaar corona is groot. Maar juist na een periode waarin zo weinig kon, was het extra belangrijk om dit moment te pakken en onze industrie te vieren. Tegelijkertijd zijn we ons bewust van de moeilijke positie van artiesten en maatschappijen na deze periode. We hebben artiesten weer in het zonnetje kunnen zetten. Dat heeft ook pr-matig een groot effect.”

Of hij nog wensen voor volgend jaar heeft? “Ik vond het optreden van Froukje, Maan en S10 als nieuwe generatie zangeressen een persoonlijk hoogtepunt. Als het volgend jaar lukt om nog één of twee extra optredens van genomineerde artiesten te doen, zou dat te gek zijn.”

‘WE HEBBEN ARTIESTEN WEER IN HET ZONNETJE KUNNEN ZETTEN’

BERT RUITER: 1946 – 2022

foto: Jerney Kaagman

DE STILLE BASSIST DIE REGELMATIG OP DE GROTE TROM SLOEG

Op 24 maart van dit jaar overleed Bert Ruiter. Zijn naam zal bij jongere generaties misschien niet meteen een belletje doen rinkelen. Des te belangrijker om hem in dit Sena Magazine te eren. Want Bert Ruiter was niet alleen een steengoede bassist van internationale faam, hij stond ook aan de wieg van Sena zoals we het nu kennen. Een portret, aan de hand van gesprekken met vrienden en muzikale collega's.

Door Olivier de Neve

Op de terugweg van een optreden van Earth & Fire, één van de bands waar bassist Bert Ruiter internationaal succes mee heeft, vindt de band een klein egeltje langs de kant van de weg. Natuurlijkhebber Bert neemt het verzwakte beestje mee naar huis. “Vervolgens richtte hij zijn kleine badkamer op de begane grond in voor het egeltje. Die heeft daar z'n hele winterslaap kunnen houden. De badkamer werd ondertussen niet gebruikt, want tsja, daar woonde de egel”, vertelt vriend en toetsenist Åke Danielson met een glimlach.

STEKELS

Het verhaal lijkt misschien triviaal, maar vertelt veel over het type mens dat Bert Ruiter was. Een man die door zijn vrienden en collega's zonder uitzondering wordt omschreven als aimabel, sociaal, lief en zorgzaam. “Maar ook iemand met een sterk rechtvaardigheidsgevoel”, zegt vriend en collega Guus Bleyerveld. En juist dán kon Bert zijn stekels nogal eens gebruiken: “De muziekindustrie noemde hij vaak een ‘verrotte industrie’, daar kon hij heel ongenueanceerd in zijn.” Vriend Henk Westbroek vult aan: “Zijn obsessie in het bestaan waren muziekuitgevers, die hij altijd typeerde als ‘het lachende derde deel’ [verwijzend naar het een derde deel van de inkomsten uit auteursrechten dat uitgevers door-

gaans ontvangen – red.]. De eerste keer dat ik ‘m ontmoette, vroeg hij of ik met een uitgever werkte. Toen ik zei dat dat het geval was, antwoordde hij: ‘Nóóit meer tekenen bij een uitgeverij!’ Dat heb ik ook braaf gedaan. Hij kon het zich financieel permitteren om onafhankelijk te zijn en te stemmen voor de belangen van auteurs en muzikanten, hij was een vermogend mens.” Dat vermogen vergaarde hij onder andere met zijn muzikale successen met twee bands: Focus en Earth & Fire. Westbroek legt uit: “Hij was een magistrale bassist. Dat is een opvatting die vriend en vijand delen, hij was zo *steady* als de pest. Focus was ook heel groot in Amerika en Engeland. Hij vertelde me ooit hoe ze waren doorgebroken in Engeland. Puur toeval, volgens Bert. Ze speelden regelmatig in Engelse clubs, zó klein dat die optredens niet eens gerecenseerd werden. En toen werden ze opeens gevraagd om op het enorme Britse festival Glastonbury te spelen. Eigenlijk onder het motto ‘geinig om hier ook eens een Europees bandje te hebben’. Daarna waren ze groot in Engeland.”

In Amerika ging het ook hard met Focus. Guus Bleyerveld herinnert zich nog een verhaal dat Bert ooit met hem deelde: “In die tijd werden bands gewoon cash betaald. Iemand van Focus moest tijdens de Amerikaanse tournee even bellen in een telefooncel. Even

later bleek dat hij een koffer vol geld in de telefooncel had laten liggen.”

VAN KOFFIEJUFFROUW TOT CAMERAMAN

Geld laten liggen, dát zou Bert later in zijn carrière niet meer overkomen. Hij verdedigde de belangen van muziekauteurs en uitvoerende muzikanten, bijvoorbeeld met de oprichting van belangenorganisatie BV Pop. Dat deed hij samen met onder andere Åke Danielson: “Bert was in staat om vrij snel te zien: dáár gaat het mis, dié gelden verdwijnen ergens en die moeten bij muzikanten terecht komen. Dat was ook één van de redenen om BV Pop op te richten. Voor een groot deel draaide het om boosheid over contracten. Ook strenden we flink voor vergoedingen voor het spelen in tv-programma's als Toppop. Iedereen, van de koffiejuffrouw tot de cameraman, kreeg daar betaald voor hun werk. Behalve de muzikanten. In de platencontracten stond standaard dat de artiest verplicht was om mee te doen aan promotionele activiteiten en dat tv-optredens vóór andere optredens gingen. Dat sloeg een grote deuk in de inkomsten van muzikanten. Bert heeft zich enorm hard voor gemaakt om dat des tijds te veranderen.”

Bert Ruiter stond in 1993 ook aan de wieg van een zekere organisatie waar iedere lezer van dit magazine wel-

eens van gehoord zal hebben: Sena. Danielson vervolgt: “Nederland had het Verdrag van Rome, waarin de belangen van uitvoerende kunstenaars waren vastgelegd, niet geratificeerd. Nederland vond dat allemaal te duur. Uiteindelijk hebben we er samen met anderen druk op gezet, waardoor Sena kon ontstaan. Ik krijg nu nog steeds regelmatig een gezellig bedragje van Sena. Wat dat betreft hebben wij samen voor onze oude dag gezorgd”, zegt hij lachend.

STILLE KRACHT

Tot op hoge leeftijd zette Bert zich nog in voor Sena, onder andere als lid van de Raad van Aangeslotenen. Daar werkte hij ook samen met Erwin Angad-Gaur: “De typering van Bert in het In Memoriam van Sena vond ik heel treffend: ‘De stille bassist’. Tegelijkertijd was hij iemand die heel invloedrijk was: een stille kracht met eigen ideeën. Eén van zijn laatste ideeën voor Sena was typerend voor Bert. Hij wilde de ‘onverdeelde gelden’ gelijkelijk kunnen verdelen onder aangeslotenen, in plaats van naar rato van eerdere uitkeringen. Dat is immers geld van andere muzikanten die het niet hebben opgehaald. Geef iedereen dan een gelijk deel daarvan, was zijn plan. Zo bevoordeel je de grote jongens niet ten opzichte van de kleine. Dat was een heel sociaal en – verrassend

Bert Ruiter samen met zijn levenspartner Jerney Kaagman

genoeg – nieuw idee, omdat het bij andere collectieve beheersorganisaties voor zover ik weet nooit is gedaan. Door Berts vasthoudendheid is deze regel na zijn vertrek bij Sena alsnog toegepast.” Voor zijn verdiensten voor de Nederlandse muziek ontving hij tot zijn eigen verrassing een lintje. Die dag werd Bert met een smoes naar het gemeentehuis van Blaricum gelokt. Met: “Joh, wat is dit allemaal voor een gedoe”, begroette hij de aanwezigen, herinnert Sena-directeur Markus Bos zich. De mate waarin Bert die onderscheiding op prijs stelde, een man die meestal in de schaduw stond, was “mooi en ontroerend om te zien”, vult Erwin

Angad-Gaur aan. “En dat terwijl ik behoorlijk Republikein ben.”

JERNEY

Eind 2017 koos Bert ervoor af te zwaaien bij Sena om meer tijd aan zijn zorgtaken thuis te kunnen besteden. Zijn levenspartner, Jerney Kaagman, leed toen al enkele jaren aan de ziekte van Parkinson. Vrienden en collega’s beginnen er stuk voor stuk over. Guus Bleyerveld: “Zelden heb ik iemand leren kennen die zó voor een ander klaarstond. Hij was er altijd voor haar, en wilde altijd het beste voor haar.” Erwin Angad-Gaur vult aan: “Het was heel mooi om te zien hoe liefdevol hij haar begeleidde bij een progressieve

Basgitarist Bert Ruiter tijdens een optreden met Focus in mei 1973 foto: Getty

Bert Ruiter samen met Simone Vierstra geëerd met Sena loon foto: Yvonne van den Bergh

ziekte. Naarmate haar ziekte verergerde, paste hij zijn leven daar op aan.” De twee kregen een relatie in de jaren 70, toen ze allebei in Earth & Fire speelden: “Jerney Kaagman was in die tijd hét sekssymbool van Nederland”, vertelt Henk Westbroek. “De Playboy waar zij in heeft gestaan is de bestverkochte Nederlandse Playboy ooit. Bert won ‘de hoofdprijs’, terwijl een paar miljoen mannen die ook wel hadden willen winnen. Hij trof Jerney al heel vroeg en was gek op haar. En zij op hem.”

Jerney en Bert maakten niet alleen samen muziek. Ze roeiden met z’n tweeën, vaak tegen de stroom in, om dingen in de muziekindustrie voor elkaar te krijgen. Samen in het bestuur van BV Pop. Samen vergaderingen organiserend in hun prachtige Blaricumse huis, inclusief de lekkerste gerechten en wijnen. Samen in hun strijd om Sena op te richten en beter te maken. Gerrie Heevel, het eerste hoofd juridische zaken van Sena, maakte Bert en Jerney lang mee: “Een actief, strijdlustig tweetal. Onze relatie was eerst zakelijk, maar werd steeds vriendschappelijker. Op een gegeven moment hoorde Bert dat

VOOR ZIJN VERDIENSTEN VOOR DE NEDERLANDSE MUZIEK ONTVING HIJ TOT ZIJN EIGEN VERRASSING EEN LINTJE.

ik elke dag voor mijn werk vanuit Rotterdam naar het kantoor van Sena in Hilversum moest reizen. Toen zei hij direct: ‘Moet je luisteren Gerrie, dat is een teringeind, je bent altijd welkom bij ons in Blaricum. Dit is je bed, hier liggen je handdoeken. Je hoeft maar te

bellen en ik doe m’n schort voor en ga voor je koken, we zorgen voor je.’ Hij was trouw als een hond naar vrienden en kennissen, maar zeker ook naar Jerney.”

Hij bleef Jerney trouw, ook toen hij zelf ziek werd. Slokdarmkanker. “Ook als ik er straks niet meer ben, zorg ik dat er voor Jerney gezorgd wordt”, zei hij tegen Gerrie Heevel. “Dat vond hij heel belangrijk”.

Op 24 maart 2022 overleed Bert. Markus Bos sprak ‘m een week daarvoor nog telefonisch: “We hadden het er toen nog over dat zijn composities en uitvoeringen nog generaties beluisterd kunnen worden. En dat hij voor altijd in ons hart blijft.”

Bert Ruiter. Een begenadigd muzikant, een bevlogen strijder voor de belangen van auteurs en muzikanten. Maar bovenal een warme, zorgzame en liefdevolle man. Het zwakke egeltje dat hij ooit langs de kant van de weg vond en thuis verzorgde, bracht hij een half jaar later naar het egelopvangcentrum. “Hij had dat beestje zo verschrikkelijk verwend: bij het opvangcentrum zeiden ze dat ze nog nooit zo’n dikke egel hadden gezien.”

SENA MAAKT MOGELIJK

Professionele muzikanten kunnen voor hun albumproductie financiële steun aanvragen bij het Sena Muziekproductiefonds. Wie zijn die artiesten en wat hebben ze eraan? We vragen het zangeres en theatermaker Mylou Frencken, naar aanleiding van haar album *Meisje*.

Door Jimmy Tigges
Foto's: Ivo van der Bent

‘MEISJE VIND IK MIJN MEEST VOLWASSEN CD’

‘Kleinkunst meets ambient’, zo omschrijft Mylou Frencken zelf haar nieuwe album *Meisje*. De cd kwam tot stand in samenwerking met het door Eric Blom en René Meister gevormde producersduo Bear Project. Een stap in het onbekende, die leidde tot een sprong voorwaarts, stelde ze tot haar voldoening vast. Het was alweer elf jaar geleden dat Frencken zich aan het opnemen van een cd met eigen Nederlandstalige liedjes had gewaagd. De kiem voor *Meisje* werd gelegd toen de haar al bekende Blom naar een optreden kwam kijken. “Na het zien van mijn show zei Eric: goeie liedjes”, vertelt Frencken, “maar je zou ze anders moeten opnemen. Ik zei: ja zeg, kom nou...! Daarna stuurde hij mij een linkje door naar de subsidies van het Sena Muziekproductiefonds. Door corona is er een soort pauze in je gewone bestaan gevallen. Dat leek mij een perfect moment om iets nieuws te proberen. Ik vroeg die subsidie aan en kreeg die ook, tot mijn grote vreugde.”

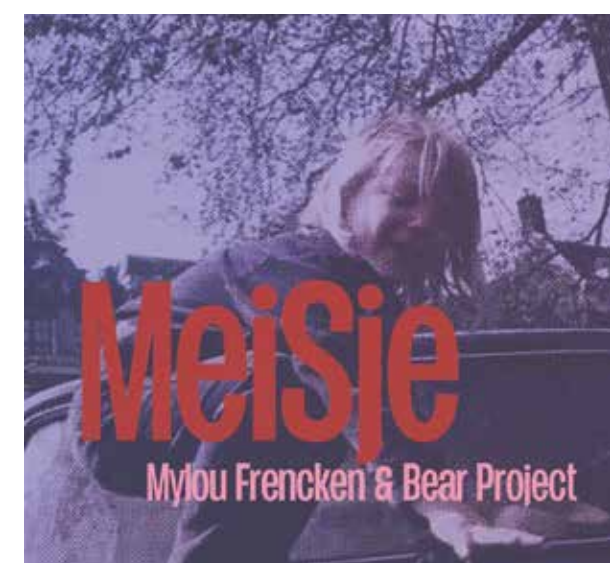
BINNENWERELD

Voor een documentaire over de MH17

had Blom haar liedje *De Roos* uit haar programma *De Rouw Revue* gearrangeerd. “Het kwam er uiteindelijk niet in, maar ik vond zijn arrangement heel bijzonder. Het klonk heel anders, terwijl mijn Fender Rhodes en mijn stem nog steeds te horen waren. Na nog een proefopname voelden we snel aan dat er een album in zat.”

Zo ging zij het muzikale experiment aan met Bear Project. Ze had al wat nummers liggen. “Sommige liedjes waar- aan ik was gehecht en die ik er per se op wilde hebben, wezen ze af. Uiteindelijk hebben ze de juiste liedjes uitgekozen. Een keuze voor open poëtische dingen waardoor je in mijn binnenwereld terecht komt. Dat vond ik spannend, het moest geen saaie, poëtische brei worden.”

Ze leerde hoe ze met software en een juiste plaatsing van microfoons, achter haar Fender Rhodes of vleugel, zelf thuis goede opnames kon maken. “Ik nam de basis daar op en stuurde die naar Eric en René. Na een paar weken kreeg ik mijn liedje dan helemaal verbouwd terug. Alleen bij het nummer *Teder Zijn* hadden

ze mijn piano er uitgehaald. Dat was wel even schrikken.”

Bij *Andere Mensen Worden Oud* had ze zelf veel vrolijkere en melancholiekere muziek in haar hoofd. “Eric had nog een track liggen die hij goed vond passen bij mijn Marianne Faithful-achtige zingspreken in dat nummer. Het resultaat klinkt een beetje zwaarmoedig. Nou ja, dan is dat maar zo. Ik vind het een heerlijk nummer om te doen op toneel. Dan krijgt het iets bijtends, iets gemeens.”

GELUIDSTOVENAARS

Het muzikale experiment leverde een intieme, sfeervolle plaat op. De piano en heldere stem van Frencken, die rechtstreeks in je oor kruipt, passen perfect bij het subtiele elektronische klanklandschap van Bear Project. Ze is trots op het eindproduct. En trots op haar vertrouwen in het producersduo. “Zodra je de liedjes wegstuurt, zijn ze niet meer van jou. Er zitten mooie nuances in hun muziek, het

zijn rijke arrangementen. Bear Project maakt ook veel filmmuziek, ik vind ze heel smaakvol. Geluidstovenaars.”

Vanaf september toert Frencken met Bear Project en haar gitarist Ronald Schmitz met de aan de muziek gekoppelde voorstelling langs de leukere theaterzaaltjes in het land.

“De voorstelling gaat over een levensweg, met name de mijne. Van kwetsbaarheid, onschuld, naar dingen in de hand kunnen hebben. Van meisje naar volwassen vrouw. Ik heb de liedjes aangevuld met verhalen, om het crispy, spannend te houden. Toen de première afgelopen januari werd verschoven, bedacht ik mij dat ik vorig jaar, met een aantal andere vrouwen, een eigen theater in Haarlem was begonnen. Ik dacht: ik ga hier vier keer staan, in plaats van try-outen, vier keer voor 120 mensen. Zo kun je het programma ook laten groeien. Dat theater ben ik begonnen om anderen te kunnen laten shinen, maar ook om mijn eigen

gang te kunnen gaan. Het kwam allemaal mooi samen.”

HARTVERWARMEND

Ze is blij met haar fysieke cd-uitgave. “Het is toch pas echt als je iets in je handen kan houden. Ik vind het veel te abstract om het alleen op Spotify te zetten, je wilt het kunnen aanraken.” Van de Sena-bijdrage kon Frencken een deel van de cd-opnames betalen. “Heel fijn dat Sena dit duwtje in de rug geeft. Echt hartverwarmend. Ik weet niet of ik het zonder die subsidie had gedaan, zoiets gaat me dan meer kosten dan het oplevert. Het is bemoedigend als er een organisatie is die ervoor is opgericht om jou te helpen. Die zegt ‘We vinden jou als artiest de moeite waard, ga het maar maken.’ Dat geeft de burger moed. Je voelt je toch vaak alleen met je besluiten. Meisje vind ik mijn meest volwassen cd. Ik ben er heel blij mee.”

www.myloufrencken.nl

COLUMN HENK WESTBROEK

BERT VAN JERNEY

De kans dat u vandaag mag optreden in een tv-programma van de publieke omroep is klein. De kans dat u voor dat eventuele optreden per vol gewerkt uur maar liefst het halve uurloon van een loodgieter betaald krijgt, is nog wat kleiner. En de kans dat u bij dat eventuele onderbetaalde optreden ook voorrijkosten in rekening mag brengen, is weer 99% kleiner dan de kans dat u de Popprijs wint. Het bestaan van die popprijs is trouwens te danken aan Bert van Jerney, want zo kennen de meeste mensen Bert Ruiter.

Bert was de man die het namelijk wél lukte waar pakweg 2 tot 5 miljoen gezonde Hollandse mannen van droomden: de partner van Jerney Kaagman worden. Bert Ruiter die bij Herman van Veen bas speelde en later bij Focus en daarna weer bij Earth & Fire, was een van de oprichters van BV Pop, de belangenvereniging voor popmuzikanten. Bert bedacht de ironische naam van deze club. Om leden te werven had hij ook bedacht dat BV Pop jaarlijks de meest prestigieuze prijs in de pop moest gaan uitreiken. Alle aanwezigen, waaronder ik, vonden niet alleen dát een prima idee, maar waren ook dolblij dat Jerney van Bert voorzitter wilde worden. En Bert van Jerney secretaris en penningmeester. Allebei gratis en voor niks. Het dynamische duo liep

de deur plat bij de Tweede Kamer, een deur die voor hun erg makkelijk openging omdat de mannelijke Kamerleden zich graag van dichtbij wilden vergapen aan Jerney en de vrouwelijke nieuwsgierig waren naar de blijkbaar beestachtige aantrekkingskracht van Bert.

Het was voor een groot deel aan deze twee muzikale vakbondsactivisten te danken dat in 1993 in Nederland de wet op de naburige rechten er kwam. Ondanks de tegenlobby van de BUMA, waarbinnen gedacht werd dat het ten koste van uitgevers en auteurs zou gaan en ondanks de tegenwerking van de publieke omroep die, zoals u weet, vindt dat artiesten de hongerdood mogen sterven. Naburige rechten zijn trouwens de uitvoeringsrechten die vooral Sena int en verdeelt. In de Verenigde Staten bestaan naburige rechten tot op de dag van vandaag niet. Wat tussen haakjes dubbel oneerlijk is voor Nederlandse artiesten. Want die ontvangen uit Amerika geen naburige rechten, terwijl de in Nederland door Sena bijengeharkte gelden wél naar Amerikaanse artiesten worden overgemaakt. In plaats van dat er een Nederlandse bestemming voor komt.

Bert Ruiter overleed op 24 maart aan de gevolgen van slokdarmkanker, wat niet al te veel media-aandacht kreeg. Wat in mijn ogen enigszins verwonderlijk is omdat Bert in zijn muzikale leven meer platen verkocht dan Henny Vrienten en buiten zijn muzikale leven om meer deed voor de inkomsten van alle Nederlandse muzikanten dan Jan Rot. Om maar eens twee artiesten te noemen die sinds kort helaas ook niet meer onder ons zijn, en die allebei ook reuze aardig en zeer bekwaam waren. En waarvan het niemand ontgaan kan zijn dat ze overleden zijn.

BERT WAS DE MAN DIE HET NAMELIJK WÉL
LUKTE WAAR PAKWEG 2 TOT 5 MILJOEN GEZONDE
HOLLANDSE MANNEN VAN DROOMDEN: DE
PARTNER VAN JERNEY KAAGMAN WORDEN.

WONDERFEEL

15 – 17 JULI

BIG RIVERS FESTIVAL

15 – 17 JULI

DELFT CHAMBER MUSIC FESTIVAL

27 JULI – 7 AUGUSTUS

DUTCH JAZZ RELEASE STAGES

4 – 14 AUGUSTUS

BUITENSPELEN VOOR DE GRAP

6 AUGUSTUS

GRACHTENFESTIVAL 2022

12 – 21 AUGUSTUS

Oh the road I choose to travel, I don't know where it's going to end,
but the light that shines within me, is all I need on to depend.

I don't need no signs or guidance, nor someone to show the way,
all I got is loving kindness, that will last me all my days.

Oh let it shine,
let it shine.

On my own I started traveling, on my own I'll reach the end,
but the road is never lonesome, when everybody is a friend.

Oh let it shine,
let it shine.

Oh the light that shines within me, is all I need on to depend,
is all I need on to depend.

UIT: LET IT SHINE

(TEKST: ARNOLD LASSEUR - MUZIEK: ARNOLD LASSEUR/TIM KNOL)